

Tal, hållit af konungen uti ordens-capellet i Stockholms slott den 28 april...

Gustav

1700-1829 81 Cx3 Br. 1795

National Library
of Sweden

1795 GUSTAF IVADOLF
Ex. A.

Att. Sv.
Rgl. Ord.
(B.)

1700-1829
1795

TAL,
HÄLLIT AF
KONUNGEN

UTI ORDENS - CAPELLET I STOCKHOLMS SLOTT
DEN 28 APRIL 1795,
DÅ

TIL RIDDARE AF SERAPHIMER-ORDEN DUBBADES

RIKETS HERRE, PRESIDENTEN M. M.

HERR FRIHERRE GUSTAF ADOLPH REUTERHOLM

EFTER

HERR RIKS-RÅDET, ÖFVER - STÅTHÅLLAREN M. M.

FRIHERRE CARL SPARRE;

RIKETS HERRE, ÖFVERSTE - MARSKALKEN M. M.

HERR FRIHERRE CARL ADAM WACHTMEISTER

EFTER

HERR RIKS-RÅDET, RIKS - MARSKALKEN M. M.

GREFVE CARL BONDE;

GENERALEN OCH AMBASSADEUREN M. M.

HERR FRIHERRE JOHAN WILH. SPRENGTPORTEN

EFTER

KEJSERLIGE RYSKE FÄLT - MARSKALKEN M. M.

FURSTE POTEMKIN;

GENERAL - LIEUTENANTEN OCH AMBASSADEUREN M. M.

HERR FRIHERRE COURT VON STEDINGK

EFTER

RIKS - GREFVEN FREDRIC AF SOLMS;

(SOM Å KONUNGENS VÄGNAR I DAG AF HENNES MAJ:ET
RYSKA KEJSARINNAN DUBBADES)

RIKETS HERRE M. M.

HERR GREFVE MAGNUS FREDRIC BRAHE

EFTER

HERR RIKS - RÅDET, ÖFVERSTE MARSKALKEN M. M.

GREFVE NILS BJELKE;

FÖRSTE HOF - STALLMÅSTAREN, GENERAL - MAJOREN M. M.

HERR FRIHERRE HANS HINDRIC VON ESSEN

EFTER

HERR RIKS - RÅDET, FÄLT - MARSKALKEN M. M.

GREFVE AXEL VON FERSEN.

Ord för utskottet...

De Partid
OKAT

Högborne Furstar!

Gode Herrar, Svea och Götha Riddare!

Då Jag i dag för första gången i Min lefnad, inför Herrans Altare, utdelar den belöning, hvarmed Sveriges Konungar städse utmärkt ypperliga förtjenster emot Fäderneslandet, är det mig en serdeles tilfredsställelse, at kunna fästa dessa Äretekn uppå de Riddares bröst, som i alla skiften med lika ren trohet och nit under de mäkt oväntade omvexlingar, visat sig deraf värdige, samt at, då Jag nu efter gammal plägled Sjelf offenteligen bör tolka deras gjorde tjenester och rättfärdiga Mit val: Jag dervid med trygghet kan föra efterverldens röst och det språk, som utan at frukta afvundens vederläggning, en gång segrande skal höras öfver deras stoft. Det Heliga Rum hvaruti Vi Oss befinne; det vigtiga ställe Jag nu intager, och som tillika af en Älskad Faders sorgeliga och altför tidiga bortgång hos Mig upväcker den lifligaste hugkomst; alt bidrager at göra denna stunden (den första Jag såsom Konung talar inför allmänheten) för Mig Sjelf lika högtidelig, som den välförtjenta och billiga erkänsla, hvilken dertil föranledt.

Dessa känslor upblandas ännu vid detta tilfälle af saknadens öfver de värdige Riddares bortgång, hvilkas prydnader i dag skola af Min Hand utdelas.

Deribland igenfinnes först den Råds-Herres, som med de största insigter, de lyckligaste Personliga egenskaper förenade den verksamma kärlek för ordning, lagar och skick, hvilka utmärka en Rättskaffens Embetsman, och dem han, äfven i de bullersammaste tider, til

Ko-

Konungens och Fäderneslandets tjenst, alltid förstod at i sin krets göra gällande. Trogen sin pligt och värdig det namn, som ifrån äldsta tider och, til Min hugnad, ännu i denna stund gifvit Fosterlandet ypperlige förtjenster, blifver des minne i våra häfder lika oförgätligt, som des lysande styrelse af denna Rikets Hufvudstad städse för des efterträdare i detta vigtiga Embete lærer blifva et det fullkomligaste mönster.

Den Riddersmannen, som nu emottager des pryd-
nad, har i yngre år redan hunnit förvärfva, och hvad
mera är, verkeligen förtjena den erkänsla, hvartil et säll-
synt egit upoffrande för allmänt väl, den renaste trohet
emot Mig och Fäderneslandet, förenad med lyckliga snil-
le gåfvor, gagnande kunskaper och en i alla skiften o-
föränderlig ståndaktighet, gjort honom fullkomligen be-
rättigad. At han under Min minderårighet, vid en Ål-
skad Farbroders fida, för Ofs bägge och Fosterlandet up-
offrat sig sjelf, den outrötteligaste möda och vaksam-
het, och med det fasta mod, som ädla driffjädrar i så
skakande och oroliga tider, allena förmå alstra, oförskräkt
gått alla de faror och förfät til mötes, som merendels städ-
se omgifva styrelsen af Förmyndare Regeringar, och af
hvilka Min Farbroders i synnerhet varit så utmärkt; är
redan nog sagdt, at rättfärdiga den belöning honom nu til-
delas. Men då dertil ännu bör läggas, det han äfven
 varit et lyckligt medel i Försynens hand, at i rättan tid
uptäcka, afböja och skingra de för Mig och Sveriges
sjelfständighet högst vådeliga stämplingar, dem inhemske
Förrädare med Utländsk Magt, til alles vår undergång ny-
ligen så förfäteligen sökt sammanfida; blifver des rätt
til Min och Fäderneslandets erkänsla, derigenom lika för-
dublad som lysande och varaktig. Och J, Gode Herre,
Svea och Götha Riddare! som gifvit Mig dessa rena prof
af

af Eder trohet, förgäten aldrig, at jemte detta högtidliga förklarande af Mina tänkelätt deremot, då jag första gången som Sveriges Konung utdelte Min Orden, blef J den Förste Riddare Jag des prydnad iklädde.

Den kedjan dernäst bortgifves har omgifvit en Råds-Herres sköld, som med glansen af et lysande namn, för-enade egna dygder och den osvikeliga trohet emot Konung och Fosterland, den rättrådighet, foglighet och men-nisko-kärlek, som med skäl städse göra des minne älskad.

Den Riddare nu undfar des prydnad har alt ifrån Min spädate ålder til Min erkänsla en så mångfaldig rätt, at Jag icke utan lifligaste rörelse honom den samma här förklarar. Des väl bevisade tilgifvenhet för Mig och Konunga-Huset, des aktningsvärda egenskaper och nit för Fä-derneslandet hafva redan uphöjt honom til Rikets yppersta värdighet. Men för Min tacksamhet emot alla de mödor Mina första år honom kostat, felades än den belöning Jag honom nu tildelar. Uppfödd af Min Farfader har Han intil de senare åren af Min Faders Regering nära deltagit i Des öden. Derefter, och då han af en älskad Moders förtroende kallades til det högsta Embetet inom Des Hof, har han med samma bifall och samma rena nit, gifvit både Henne och Mig de osvikeligaste veder-mälen af sin tilgifvenhet. Gode Herre, Svea och Götha Riddare! om det äretekn Eder nu lemnas billigt öfver-tygar Eder om högden af Min erkänsla, så är det äfven med den lifligaste tilfredsställelse för Mit eget hjerta Jag uppå detta sätt hos Eder afbetalar förbindelsen af Min barndom.

Den prydnad som i lifstiden burits af en Utländsk Riddare, lika namnkunnig i senare tidens häfder, som märkvärdig af de lysande Lagrar han uppå stridens fält under en mächtig Monarkinnas Baner skördat; som för-enade

enade med alla en Fält-Herres insigter den stora konsten at jemt fälla segren och lyckan vid sina vapn, och så väl förstod at tygla den senares ostadighet, at han i de mäkt granlaga skiften likväl undvek blifva et offer för densamma;

Lemnas nu åt en åldrig Riddersman, hvilken i des ungdom med framgång och beröm uppå krigets bana och sedermera i de viktigaste värf som Statsman gjort sig af denna ära förtjent; som under en fyratio-åra oafbruten tjenstetid, med samma nit och trohet i trots af händelsernes förändrade skick, städse haft Thronens uprätthållande och allmänt väl til ögnamärke och föremål. Det förtroende hvarmed tvänne framfarne Sveriges Konungar honom hedrat, at hos Vår närmaste Granne och Bundsförvandt bevaka Fäderneslandets bästa, ökas ännu af den äran, at hafva varit en ibland de förste som tilknutit det nära vänskaps band de båda Nordiske Kronorne emellan, hvaraf Min Högtälskade Fru Moders Förmälning sedan blef en lycklig följd.

Med hvad erkänsla Jag Mig alltid sådant påminner, lærer J, Gode Herre, Svea och Götha Riddare! af det äretekn Eder i dag tildelas, nogsamnt kunna sluta.

Efter en annan Utländsk Riddare bortgifves nu likaledes Bandet; hvilken af en utaf Tyska Rikets anse- ligaste Ätter, med en ärfd tilgifvenhet för Svenska Konunga-Huset, i synnerhet förenade en serdeles dyrkan af den Hjeltes namn, hvars hastiga segrar under de första nio åren af detta hundrade-tal, nästan tycktes skaka Nordens grundvalar, men snart lemnade rum endast åt Des odödeliga minne.

Dermed prydes i dag en Riddersman, som med utmärkt heder på segrens fält skördat lagrens ära, och med en Anförars klokhets samt all en Stridsmans tap- perhet,

perhet, lyckeligen försvarat sit Fädernesland och tillbaka hållit des fiender. Sedermera nyttjad i de viktigaste värf, har han, som Mit Ombud vid et mäktigt Hof, under den mäkt granlaga politiska ställning förslätt, at der, som Statsman, göra sig lika högaktad, som han det redan var som Krigsman; frånvarande uti denna Beskickning, emottager han i dag i Mit Namn, denna Ordens-prydnad, och händelserna hafva så velat, at den Monarkinnan, emot hvars Härar han så ärofullt stridt på Rikets gränstor, Sjelf skulle derfor öfverlemnna honom belöningen.

Ytterligare bortgifves den Riddare-prydnad, en värdig Rådsherre tilförene burit. Denne Rådsherre, som hos Min Fader i lifstiden med lika förtjenst i Des Spä-dare är upfylt det granlaga förtroende Jag nyls för Egen räkning prisat, och som städse alt intil senaste åldren med den renaste tilgifvenhet emot Konungahuset och Fosterlandet sig utmärkte; af hvars namn detta Rike emottagit så många och nyttiga tjenester.

Des prydnad iklädes i dag en Riddare, äfvenledes härstammande af en släkt, hvilken i våra häfder är lika lysande af kärlek för Öfverhet som Fosterland; som med egne förtjenster ökat Förfäders anspråk uppå Min aktning och hugkomst; som ännu dertil äger en fördublad öm och talande rätt uti den sällsynta trohet och tilgifvenhet emot Min Farfader, för hvilken hans fader under Hatets och Förtryckets tid, blef et olyckigt fast ärofullt offer. — Gode Herre, Svea och Götha Riddare! då Jag nu efter snart fyratio års förlopp, betalar åt erkänslan denna skuld, tror Jag Mig tillika på det mäkt öfvertygande fått hafva visat Eder och samtiden det värde Jag sätter på en trohet, som i döden icke svigtat.

Sluteligen bortlemnas i dag det Band, tilhörigt den
namn-

namnkunnige Rådsherre, som i Sveriges sista krig uppå Tyfck bottn, en tid förde Befålet öfver de Trouppar, hvilka ägde den äran at strida emot FREDRIC den Stores väl öfvade Krigshärar, och som sedan i våra häfder intagit et så märkeligt rum. Som Anförare, Statsman, Landt-Marskalk, Talare och Ledamot af Våra Riksmöten äro des egenskaper och fällsynta gåfvor allmänt kände; men då senare tidens händelser ännu äro våra dagar altför nära, at en billig granlagenhet i anseende til de samma i denna stunden kunde tillåta mig något vidare omdöme deröfver, tror Jag Mig likväl på et denne Riddares förtjenst värdigt lätt hafva hedrat des minne, då Jag nu anförtror des fordna prydnad åt en Riddersman, som til Min aktning och erkänsla äger så mycken rätt; som oföränderlig vid sin plikt, beständigt genom den fastaste tilgifvenhet och trohet emot Konungahuset gjort sig af Min hugkomst förtjent; hvilken under de mäst critiska skiften af Min Faders Regering och hedrad med Des vänskap och förtroende, nästan altid oskiljaktig ifrån Des sida var Honom på Des in- och utländska resor följaktig, samt i Des sista våda Honom äfven närmast; hvars mod och rådighet i detta bedröfliga ögnablick i synnerhet förekom de ytterligare affkyvärda förfåt och faror af denna anläggning. Gode Herre, Svea och Götha Riddare! Då Jag nu tildelar Eder denne Svenske Mäns yppersta Belöning, upfyller Jag derigenom hvad en Faders erkänsla Eder Sjelf ämnat och Min Egen så rättmätigt fordrat.

I utnämde Gode Herrar, Svea och Götha Riddare, träden nu fram, at med Edert Ja-ord besvara följande frågor:

Cum Gratia & Privilegio S:æ R:æ Majtatis.

STOCKHOLM, TRYCKT I KONGL. TRYCKERIET, MDCCXCV.

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

